Народни умотворения изъ Родопитѣ.

I. Народно прѣдание за библейския потопъ, лестовицата и котката.

Записалъ П. Георгиевъ, учитель въ с. Козаново, Станимашка околия.

Едно врѣме като се размножили лошитѣ хора, Господь рѣшилъ да ги накаже съ потопъ. Тогава имало единъ добъръ и богатъ човѣкъ, когото всичкитѣ хора подигравали и му се подсмивали, защото добринитѣ му считали за ахмаклъкъ. Чрѣзъ ангелитѣ си Господь обадилъ на тоя добъръ човѣкъ намѣрението си и му поржчалъ да построи една голѣма гемия, въ която да могатъ да се поберать всички видове животни по чифтъ. Човѣкътъ построилъ гемията, но защото била на суша, хората почнали още повече да му се смѣятъ и го считали вече за лудъ. Гемията почнали да употрѣбяватъ за заходъ и за малко врѣме тъй се омърсила вжтрѣ, че не можело да се влѣзе въ нея. По едно врѣме били пратени ангелитѣ да видятъ готово ли е всичко. Човѣкътъ имъ казалъ, че е приготвилъ, каквото му е поржчано отъ Бога, но имъ се и оплакалъ и за положението на гемията, въ каквото я поставили хората, които продължавали да я мърсятъ все повече и повече.

По едно врѣме се явила краста по всичкитѣ хора, а единъ човѣкъ макаръ и креставъ, продължавалъ да ходи на пукъ въ гемията по своитѣ нужди. Единъ пжть се подхлъзналъ и цѣлъ се изцапалъ и отъ това оздравѣлъ. Като се научили за начинътъ, по който

се изцѣрилъ отъ крастата, почнали и всичкитѣ други хора да отиватъ въ гемията и се мажатъ отъ нечистотиитѣ и всѣки, който сторѣлъ това, оздравѣвалъ. Не се изминало много врѣме, и гемията била досущъ очистена. При все това крастави хора още имало. Таквато започнали съ вода да смиватъ гемията и се цѣрятъ, додѣто най-послѣ досущъ била и съ вода измита. Когато втори пѫть дошли ангелитѣ да видятъ що е станало, човѣкътъ обяснилъ какъ е очистена гемията и ги попиталъ, кога да влѣзе въ нея, а тѣ му казали: „когато видишъ да почнатъ хората да ядатъ на желѣзни софри (тарелки), тогава ще зачукатъ клепалата и отъ всички видове животнитѣ ще почнашъ да приидватъ, но ти нѣма да повръщашъ никои, а ще ги прибирашъ въ гемията и когато се приберагъ всички, тогава ще влѣзешъ и ти и ще си затворишъ вѫтрѣ“.

Единъ день тоя човѣкъ ималъ работници—копачи, та отишълъ да ги обиколи и имъ занесе обѣдъ. Изъ пѫтя се заоблачило и додѣто да стигне на нивата, заваляль силенъ дъждъ, който прѣзъ цѣлия день никакъ не прѣстаналъ. Земята се силно разкаляла, вадички вода текла на всѣкждѣ, тъй щото неможело да се сѣдне никакъ, а пъкъ работницитѣ били много гладни. Дошло имъ на умъ тогава, та забучили дръжкитѣ на мотикитѣ въ земята, а съ самитѣ мотики образували единъ видъ трапеза - софра и сложили яденето да ядатъ. Тогава човѣкътъ си припомнилъ думитѣ на ангелитѣ и си рекълъ, че това е знакътъ за желѣзнитѣ тарелки, върналъ се и зачукалъ клепалата, събрали се животнитѣ, събралъ си и той синоветѣ, снахитѣ и внуцитѣ и влѣзли въ гемията и се затворили въ нея. Започналъ тогава да вали 40 деня и 40 нощи силенъ дъждъ, покрилъ всичката земя и всичко живо, що било извънъ гемията, се издавило.

Между другитѣ животни въ гемията била и змията. По едно врѣме тя изгладнѣла, та пратила бръмбарътъ да обиколи животнитѣ изъ гемията и да опита, на кое животно месото е най-сладко. Бръмбарътъ обходилъ всичкитѣ, върналъ си при змията и почналъ да ѝ казва, че човѣшкото месо е най-сладко.

Но лестовичката, която била тамъ на близо и разбирала отъ езикътъ на животнитѣ, като дочула какво заговорилъ бръмбарътъ за благодѣтеля си човѣкъ, изпрѣварила и му клъвнала езикътъ, та неможалъ да доизговори и нахвали човѣшкото месо на змията. И тъй, ако не била лестовичката, змията є щѣла да узнае, че човѣшкото месо е най-сладко, та щѣше и сега да се върти все около кжщитѣ ни и се храни отъ нашето тѣло. Ето защо хората толкова обичатъ лестовичкитѣ, допущатъ ги да си правятъ гнѣздата въ кжщитѣ и е грѣхота да имъ се разваля̀тъ, или да се мжчатъ и убиватъ.

Както лестовичката запазила живота на човѣка тогава тъй и котката отплатила за стореното ѝ добро. Когато гемията плувала, една мишка започнала да гризе дъното ѝ и безъ малко щѣла да го прогризе и се издаватъ всички, обаче котката я съгледала, скочила та я уловила и изяла, затова и коткитѣ не бива да се мжчатъ и убиватъ сега.

Слушана прѣзъ 1906 г.

